MEMÒRIA HISTÒRICA

Les restes de Maria Griñó, mare del dirigent carlí Cabrera, es troben al cementiri de Tortosa

Després d'una exhaustiva investigació durant més de tres mesos, la periodista tortosina Marina Pallás descobrix on està enterrada la mare del general carlista Ramon Cabrera, 185 anys després del seu afusellament

Tortosa A.C.

El 29 de novembre de 1782 va nàixer a Tortosa Ana Maria Rosa Francisca Griñó Diñé. Va casar-se el 1801 amb Josep Cabrera Ciscar, propietari d'un vaixell de transport per la ribera de l'Ebre, amb qui va tenir dos xiquetes i dos xiquets -un d'ells, Ramon Cabrera, que es convertiria en un important general carlista, fill també de la ciutat-. Segons relata a *Públic*, Conxa Rodríguez, periodista morellana a Londres i biògrafa de Cabrera, durant la guerra del Francès i l'ocupació de Tortosa, la família va fugir a Vinaròs, on va morir el pare i l'hereu. Griñó i els seus tres fills -Ramon, i les dos xiquetes-, van tornar a Tortosa en acabar la guerra el 1814. Dos anys més tard, la vídua es casava amb Felip Calderó, patró de cabotatge com el difunt Cabrera, amb qui va tenir tres xiquetes més, i un xiquet, Felip, nascut el 1827, quan Ramon tenia 20 anys. Ramon i el seu padrastre no s'avenien gaire, un patró de comportament, tal com explica Rodríguez, "molt freqüent entre fills de matrimonis previs amb padrastres o madrastres". Cabrera, que havia entrat al Seminari, va penjar la sotana abans d'ordenar-se capellà i estava per Tortosa quan va esclatar la primera guerra carlista, i van desterrar-lo a Barcelona per a evitar aldarulls polítics. Cabrera, però, va fugir el dia abans del desterrament cap a Morella, declarada aleshores carlina. Com a conseqüència, van empresonar la seua mare, Maria Griñó, el juliol de 1834, al castell de la Suda de Tortosa per a "intentar reduir el fill que feia vuit mesos que estava en guerra pel Maestrat, Ports de Morella i Baix Aragó", diu Rodríguez.

Cabrera va ordenar l'afusellament dels alcaldes de Torrecilla i Valdealgorfa per creure que havien ajudat els liberals. En represàlia, el brigadier Agustín Nogueras va demanar al capità general de Catalunya, Francisco Espoz Mina, l'execució de Maria Griñó al febrer de 1836, i la va obtenir. Malgrat els intents de l'alcalde de Tortosa per intentar aturar la barbàrie de matar una dona innocent, no va aconseguir-ho. La tortosina Maria Griñó no va poder acomiadar-se dels seus fills -el més petit, Felip, només tenia sis anys-, ni tampoc dels nets de les filles del primer matrimoni que també van ser represaliades. Li van negar prendre la comunió tot i ser catòlica o cobrir-se el cap amb una mantellina per a l'execució. Després de ser confessada pel mossèn José María Trench, Griñó va ser traslladada de la Suda fins a la barbacana, als afores de la ciutat, on avui es troba la plaça d'Alfonso XII, i allí va ser executada.

Què va passar després amb les seues restes? Ha estat un misteri fins ara, 185 anys després del seu afusellament, en què, gràcies a una investigació de la periodista tortosina Marina Pallás, publicada al *Diari de Tarragona* el passat 14 de febrer, s'ha desvelat que les restes de Maria Griñó es troben en un nínxol sense nom al cementiri de Tortosa.

Segons explica Pallás, **"vaig començar a investigar on estava enterrada Maria Griñó per una informació que ens va arribar a la redacció de forma anònima. Em va cridar l'atenció, vaig sentir curiositat i vaig començar a estirar el fil"**. **"A mesura que anava investigant, més incertesa hi havia sobre el destí de les seues restes i més elements novel·lescs apareixien a la seua història"**, afegix. Gràcies a l'arxiver de l'Ajuntament de Tortosa, Miquel Estrampes, i un investigador a títol individual vinculat a la família, i la investigació, durant més de tres mesos, de la periodista tortosina es va fer la troballa de les restes. **"Sense la investigació prèvia d'este investigador, que vol romandre en l'anonimat, m'hauria costat molt trobar finalment el destí de les restes de Maria Griñó; per tant, ha sigut possible gràcies a ells"**, diu. **"El rastre de Maria Griñó es perdia perquè la van canviar tres cops de nínxol: va estar a quatre nínxols diferents i a dos cementiris diferents"**, detalla Pallás.

Imatge del nínxol on estan les restes de Maria Griñó, segons l'arxiu municipal del cementiri. / MARINA PALLÁS

Gravat de Maria Griñó amb 25 anys. / DESCONEGUT I BONAVENTURA DE CÓRDOVA

> **Maria Griñó representa l'horror de les guerres i la brutalitat d'assassinar una mare per ser mare i per venjar-se del seu fill.**
> Marina Pallás, periodista

Maria Griñó estarà al passeig de les Cultures -el passeig de Ronda, que actualment està en obres-, conformat per unes escultures, que el consistori tortosí va encarregar a l'il·lustrador Ignasi Blanch, dedicades a personatges històrics de Tortosa que expliquen la història de la ciutat. **"Ara, l'Ajuntament instal·larà una placa al nínxol on està Maria Griñó al cementiri de Tortosa. Això és una notícia molt bona per a la ciutat i me n'alegro molt. Crec que d'alguna forma es farà justícia a una víctima innocent i dixarà de ser una tomba anònima, però sobretot ha de servir per a no oblidar el nostre passat com a ciutat i per a no oblidar l'horror de les guerres"**.

